

Miért „mozog” a munkaerő?

**Nem sok sikert hozott a kötelező munkaközvetítés
Nehéz-e elhelyezkedni?**

A gazdasági életben bekövetkezett változások új lehetőségeket teremtettek a munkaerő-gazdálkodásban is. A vállalatok önállósága sok mindenre kiterjed, így a dolgozók munkaidéjének beosztására, a munkarendre, a munkaviszony létesítésére és megszüntetésére. De ezek a lehetőségek fordítva is érvényesek, a munkavállalók számára is könnyebbé vált a lehetőség, hogy megkeressék a számukra legkedvezőbb körülményeket. Amikor az új gazdaságirányítási rend érvénybe lépett, többen attól féltek, hogy munkanélküliség lesz. Közben kiderült, hogy fokozódott a munkaerő iránti kereslet, s így a munkaerő-gazdálkodásban — bár sok kedvező hatás érvényre jutott — kedvezőtlen folyamatok is lábra kaptak, megnőtt a fluktuáció aránya. A vállalatok „nyakló nélkül” keresték a munkaerőt.

Később a gazdasági szabályzó hatására érzékenyebbé vált a hatékonyságban a létszám alakulása. Az eredmény: tizenöt év óta először megállt a létszámnövekedés a szegedi és a Csongrád megyei vállalatoknál is. Ehhez hozzájárult az is, hogy az új gyárak stabilizálódtak, „beálltak”, és már nem keres-

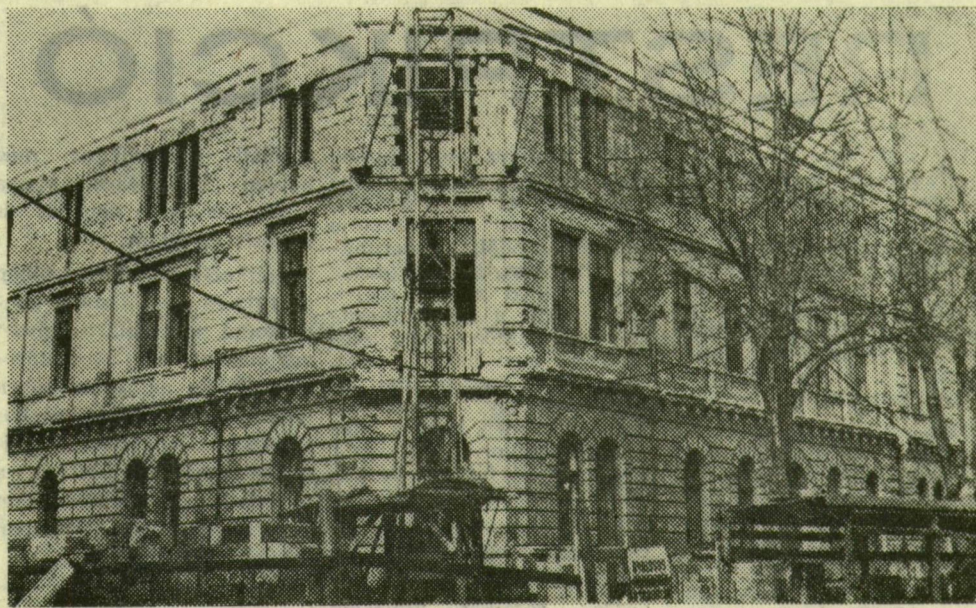
tek újabb munkaerőt. De a megelőző esztendőben ezer munkásra néhol ötszáz kilépő, illetve belépő jutott. Hogy a nem kívánatos vándorlást mérsékeljék és a legjobban rászoruló vállalatokat előnyben részesítsék, tavaly bevezették a kötelező tanács munkaközvetítést. A „kilépett” bejegyzésekre és azokra tették ezt kötelezővé, akik évente legalább kétszer cseréltek munkahelyet.

A szakszervezetek egyetértettek ezzel a rendelkezéssel. Az SZMT elnökségének tagjai tegnapi, szerdai tanácskozásukon értékelték az eddigi tapasztalatokat. Tényként fogadták el, hogy a munkaerő mozgása elsősorban vállalati kategória, s ha ellentmondások vannak, azok gyakorlatilag a munkavállalók és a munkaadók közötti különbségekből származnak. A munkaerő-forgalom társadalmilag is kifogásolt mértékének okai a következők: keveset törődnek a bérezési politikával, a törzsgárda megbecsülésével, s a könynyebb megoldást választják, csábítják a munkaerőt. A vállalati munkaerő-gazdálkodás eléggé alkalmoszerű, sőt sok helyütt elégtelen. A munkahelyi körülmények és a munkaszervezés néhol gyen-

ge. Ezek az okok bőven eleget tesznek ahhoz, hogy kilépjen a dolgozó, és számára kedvezőbb helyet keressen.

A kötelező munkaközvetítés segített ugyan egynéhány vállalatot, de teljes sikert nem tudott elérni. Oka könnyen megérthető: a kötelező munkaközvetítés csak akkor tölthet be prim szerepet és kerülhet előtérbe, amikor a munkaerőből nem hiány, hanem felesleg van. Egyéb körülmények között legfeljebb adminisztratív közbeavatkozás, hogy a munkaerőt arra a területre irányítsa, amely éppen „szenvet”.

E tapasztalatokból kiindulva a szakszervezetek meggyőzték a vállalatokat, hogy a munkaerő mozgását megteremtésében, az ösztönző anyagi és erkölcsi támogatás rendjének kidolgozásában, hogy ezzel elősegítsék a dolgozók ragaszkodását, hűségét a régi munkahelyhez. Az SZMT elnökségének tagjai elfogadták még tegnapi értekezletükön a szakszervezetek ez évi tennivalóira vonatkozó előterjesztést, amelyet a legközelebbi tanácsülés elé terjesztenek jóváhagyásra.

Gond - emeletek

— Mi aztán jól megjártuk így a leendő lakók. — Most meg a felvonókat állították le.

Április 4. útja 23—25. Öreg ház, gondolták az Ingatlankezelőnél, „megfiatalítják” két új emelettel. Hogy ne 21, hanem 43 családnak adjon otthont.

Az építkezés átadási határideje — utoljára — 1971. augusztus 20-a volt. A gyorsfelvonókat — mint azt „Különféle felvonások” címmel megírtuk — az SZMT munkavédelmi bizottsága állíttatta le, november 27-én. S persze, nem azzal a céllal, hogy emiatt hetekig-hónapokig stagnáljon a munka, hanem, hogy annál biztonságosabban dolgozhassanak tovább a kivitelező, a Csongrád megyei Tanács Építőipari Vállalat munkásai.

tővállalattal? — kérdezem az IKV-nál Makra Sándortól, az építés műszaki ellenőrtől.

— 1968. november 14-én. Az elkészülés határideje egyre csúszik. Az utolsó szerződés módosítás szerint már a 23. számnál 1972. május 30-ra; a 25-ös szám alatti munkák pedig csak augusztus 30-ra készülhetnek el.

Ezt a feltételes módot pedig úgy ne értse valaki, hogy „ha a beruházó is elfogadja”, mert ha nem, akkor mégis megcsinálják előbb. Az építőipar ilyen módosításai ultimátum-jellegűek. Ez esetben is, noha csak „véleménytelenséggel” fogadta el az IKV az újabb csúszást, 1971. december 31-re, illetve 1972. április 30-ra kérve a két házrész átadását.

lett, ráadásul duplán: itt alszanak az ikrek, a kis szobában. Két édes kislány, egyhónaposak. De a ház?

Vad János irányítótervező, Szegedi Tervező Vállalat: Az idő tájt én voltam a KISZ-titkár, az IKV felkérésére — mi, fiatalok —, társadalmi munkában végeztünk el 120 ezer forint értékű munkát. Menetközben is segítettünk, amiben lehetett és kellett, különféle áttervezéseknél.

Vad Jánosék az édesanyánál, egy szoba-konyhás, egészségtelennek nyilvánított lakásban „bűnhődnek” mindezek fejében, évek óta. Kisfia két és fél éves.

Hajdú Andrásné tervelőadó, szintén az SZTV-nél: A fiam már 3 éves, kinőtte a bölcsődét, ami a házunk mellett kéznél lett volna — ha a lakás elkészül. Hogy örültem előre! Kár volt. Most Petőfitelepen lakunk, egy szoba az otthoniaké, egy a miénk, hármunké. Laktunk korábban a testvéremnél is — egy évig, úgymond — de mi nem ígértük a végteleenségig: majd ekkor, majd akkor.

Bizonny, ök nem... De a legkacifántosabb V. J.-ék története. 1970. augusztusa volt az az építői ígéret, amire a fiatalok is bízottak. Ők össze is házasodtak, de hát a szerződés a földön kötöttnek, s ugyebár, a módosítások is. Elég az hozzá, hogy távházasság lett a „távházépítés” következménye. V. J. a befizetéshez személyi kölcsönt vett föl, gépirónó felesége sem keres úgy, hogy a drága alberletet fizetni tudná. Mindketten a szülőknél laktak — külön!

— Ő felszáll este a vonatra, megy az anyjához a tanyára, egyszobásba. En meg az anyjánál húzom meg magam. Minden reggel félve várom a telefonját: nem érte-e baj. A hétvége ünnep, akkor nálunk találkozhattunk, s ölelhettük is egymást, — ha a többiek elmennek otthonról.

A lakásra várók mind azt mondják: hangulatukra, munkájukra, életükre rányomódott már a várakozás bélyege. Azt is zokon veszik, hogy az építővállalat jó néhány később kezdett építkezésén túljutott már. Számon tartják, mikor mennyit állt a munka, kétségekkel néznek már a messze kitzított határidő felé is.

Január 5-én délből egy kőműves és három segédmunkás dolgozik az épületen.

A művezető azt mondja, elkészült a biztonsági berendezés a felvonókhoz. Meg is mutatja. Csak hogy a próba közben elromlott egy alkatrész a felvonónak, s most már azt kell megjavítani. Illetve kicserélni.

A művezető szétjátja a karját. O már november 20-án sürgős érdemi intézkedést kért a felvonók rendbehozatalára.

Símai Mihály

Tanácskoztak a belkereskedelem szocialista brigádjainak vezetői

Tegnap a Tisza szálló konferenciájában tartották tanácskozásukat a megye kereskedelmi vállalatok szocialista brigádjainak vezetői. A tanácskozáson, melyet a Csongrád megyei tanács vb. kereskedelmi osztálya, a KPVDSZ Csongrád megyei bizottsága és a MESZÖV elnöksége rendezett, a szocialista brigádok vezetőin kívül sok vállalat gazdasági vezetői is részt vettek.

Az ülést Forgó Gergely, a KPVDSZ megyei bizottságának elnöke nyitotta meg. Dr. Paczúk István, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese tartott vitaindító előadást. Ismertette a kereskedelem előtt álló fontos feladatokat. Kifejtette, hogy a kereskedelemben dolgozók jó munkája nemcsak gazdasági, hanem politikai kérdés is, tehát a megye 12—13 ezer kereskedelmi dolgozója, s elsősorban a szocialista brigádokra egyre több feladat hárul.

A vitaindító előadás után két korreferátum hangzott el. Az egyiket Kopasz Józsefné, a KPVDSZ Csongrád megyei bizottságának titkára tartotta. A tanácskozási feladatokról, céljairól szólva ő is elmondotta, hogy további lendületet kell adni a mozgalomnak. Meg kell szüntetni a munkát és a munkaversenyt különválasztó szemléletet, az eredmények alapján pedig differenciált anyagi és erkölcsi elismerésben kell részesíteni a résztvevőket.

Hunyádkúrti Lajos, a MESZÖV elnöke korreferátumában a növekvő feladatokról beszélt, példaként hozott a szocialista brigádok életéből, javaslataik közül, melyek a jobb munkát, a kereskedelmi dolgozók és a vásárlók érdekeit egyaránt szolgálják.

Az előadások után nagyon sokan szólaltak fel a résztvevők közül. Beszéltek brigádjukról, vállalatuk munkájáról, a mozgalom gondjairól. A felszólalók sok

fontos és hasznos javaslatot is tettek.

A tanácskozáson felszólalt többek között Farsang Lászlóné dr., a városi tanács kereskedelmi osztályának vezetője, aki a kereskedelem és a vendéglátóipar speciálisan szegedi feladatairól szólt. Nagy László, a KPVDSZ titkára a szakszervezet jövőbeni feladatairól beszélt. Szólt arról, hogy az anyagi ösztönzés önmagában kevés. Az eredményeket befolyásolja a dolgozók világ-nézete, alkotó kezdeményező készsége is, melyekhez pedig jó kereteket ad a munkaverseny és a szocialista brigádmozgalom.

A tanácskozáson dr. Paczúk István és Kopasz Józsefné válaszolt a felmerült kérdésekre. Végül a résztvevők 14 küldöttet választottak a belkereskedelem szocialista brigádvezetőinek országos tanácskozására. A küldöttek: a szentesi Boros Imréné, Szabó Lajosné és Kádár Lászlóné, a hódmezővásárhelyi Szatmári Sándor, Mucsi László, a szentesi Bors Imréné, a kisteleki Tomán Józsefné, a csongrádi Turi Zoltán, a makói Molnár Sándor, az üllési Böröcsök Mária, a szegedi Tóth Imre, Takács István, Nemeskéri Imre és Szokol Lajos.

Zászlók és oklevelek

**Értékelték a KISZ kongresszusi versenyét
Átadták a jutalmakat**

Tegnap Szegeden, a KISZ megyei bizottságán értékelték a KISZ kongresszusi versenyének eredményeit, a versenyző KISZ-szervezetek teljesítéseit, és kiosztották a jutalmakat.

A rövid ünnepséget Harkai János, a KISZ megyei bizottságának ifjúmunkás-felölőse nyitotta meg, majd Oláh Miklós, a KISZ megyei bizottságának titkára értékelte az ifjúsági szocialista brigádvezetők — tavaly áprilisi — tanácskozásán meghirdetett versenyt. Mint mondotta: a felhívás alapján 34 üzemi KISZ-bizottság, csúcsvezetőség és alapszervezet nevezett be — az ifjúsági brigádokkal közösen — a KISZ kongresszusi munkaversenyébe. Ebben a munkaversenyben több mint 10 ezer fiatal vett részt. Megállapítható, hogy az elért sikerek jelentősen hozzájárul-

tak a gazdasági feladatok jó és hasznos teljesítéséhez.

A fiatalok kezdeményező készségét és lendületét a továbbiakban is hasznosítani kell és lehet a munkaversenyekben. Új és jelentős feladatok kerülnek napirendre, mint például a szalámigyár rekonstrukciója, amelyekben közös erővel lehet jó eredményeket felmutatni. A KISZ megalakulásának 15. évfordulóját ugyancsak jól szervezett, politikailag előkészített munkasikerekkel ünnepelhetik meg méltón meggyőző ifjúkommunistái.

A KISZ megyei bizottságának titkára ezután — a megyei KISZ-vb döntése alapján — átnyújtotta a kongresszusi zászlót és a tárgyjutalmakat a Nagyal-földi Közalakító és Feltáró Üzem gépészeti KISZ-alapszervezetének, a DÉLEP KISZ-bizottságának, a Szegedi Konzervgyár KISZ-szervezetének, a Kenderfonó és

Szövőipari Vállalat KISZ-bizottságának, a Tisza Bútoripari Vállalat csongrádi gyára KISZ-szervezetének, valamint a METRIPOND KISZ-szervezetének.

Tárgyjutalmat és oklevelet kapott a DÉGÁZ, a szentesi Baromfifeldolgozó Vállalat, a szegedi Elker, a Szegedi Nyomda és a BMG makói gyára KISZ-szervezete, valamint a Szegedi Textilművek KISZ-bizottsága. Oklevéllel jutalmazták a HODIKÓT KISZ-bizottságát, a MÁV pályafenntartási főnökség hódmezővásárhelyi és a Csongrád megyei Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat KISZ-szervezetét, valamint a Hódmezővásárhelyi Téglagyár Zója ifjúsági brigádját.

Elismerő oklevelet kapott 14 KISZ-szervezet a kongresszusi versenyben végzett munkája elismeréseként.

B. Gy.

Vagyis a felvonó-leállítás nincs

LUCA SZÉKE? mélyebb okozati összefüggésben a munka újabb — s immár ki tudná számon tartani, hányadik? — „megállójával”. Igaz viszont: ezt az építkezést idestova már Luca szekének nevezni is hízogó.

A felújítást, emeletréépítést az IKV kezdeményezte, az ő beruházásuk. A földszint és az első emelet most üresen tátogó lakásait felújítják, 21 családot váltó lakásokba költöztettek. Évekre „otthagadtak” — ami lakónak éppúgy gond, mint a vállalatiaknak.

— Mikor kötötték szerződést a Csongrád megyei építőipari Vállalat munkásai.

INDOKLÁS A módosítás indoklása is ezt sejteti. Szükséges, írja a kivitelező a „BH-(betonházat) tálcák késedelmes szállítása miatt, ugyanis emiatt kivitelező mintegy 4—5 hónapos határidőcsúszást szenvedett. S az IKV: „Munka végzéséhez BH-tálcák nem szükségesek, mivel sem a műszaki leírásban, sem a költségvetésben nem szerepel a BH-tálcák beépítés, így a szerződés módosításban írt határidő-eltérés nem valós, azt beruházó elfogadni nem tudja.”

Ha a beruházó nem, a lakók és lakójelöltek még kevésbé. Ez azonban nem változtat a lényegen, amit az építővállalat igazgatója, Török István summáz: a 23-as idén május 10-re, a másik szeptember 15-re lesz beköltöztethető.

A vállalat központjában sok okot fel tudnak sorakoztatni a késedelemre. Az építőipar ismeretes „árvédekezés” kezdve — árveres házak építése — addig, hogy részint az árképzés miatt, részint személyi okokból más munkákat kellett előbbre venni. És persze a fluktuációt is. Szerintem azonban most, 1972-ben már csak a „csak”-ra nem tudnának replikálni a lakásvárak.

CSALÓDOTT HIVÓK Az építkezés zarándokai. A várakozásban megkeseredettek, a már néhány segédmunkás megjelenésekor is újra reménykedők.

Kiss Ferenc tanár. Több mint ötvenezret fizettek be annak idején, s ennek fejében: várni, várni. Kislánya az egyszobás lakásban cseperedik, márciusban beköszönt az új jövevény is, akit már új otthonban akartak fogadni.

— Írja csak meg: az én fiam a hívók közé tartozik — mondja Ribizsár Mihály édesapja. — Tavaly augusztus volt az átadási határidő, ő decemberre tervezték a létszámnövekedést. Meg is